



# Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

---

## Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2013/14:83 Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning och en följdmotion som väckts med anledning av propositionen.

I propositionen lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd.

Regeringen föreslår bl.a. att flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Det föreslås också att tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gjordes och den dag då asyl beviljades ska beaktas vid beräkning av den vistelsetid som krävs för att ställning som varaktigt bosatt ska kunna beviljas.

Vidare föreslås att det ska införas en bestämmelse om att en person som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som åtnjuter internationellt skydd i en annan EU-stat endast får utvisas till den staten. Det föreslås också att det ska införas en bestämmelse om att Sverige ska återta en person som Sverige har beviljat flyktingstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring och som utvisas från en annan EU-stat där han eller hon har ställning som varaktigt bosatt. Återtagandeskyldigheten ska även gälla personens familjemedlemmar.

I propositionen föreslås vidare att definitionen av tredjelandsmedborgare i utlänningslagen tas bort.

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 maj 2014.

I propositionen lämnas förslag till ändringar i utlänningslagen och lagen om särskild utlänningskontroll. Av lagtekniska skäl samordnas dessa förslag i utskottets betänkande 2013/14:SfU12 med de förslag till ändringar i

utlänningslagen och lagen om särskild utlänningskontroll som återfinns i propositionerna 2013/14:81 Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande och 2013/14:82 Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Utskottet godtar regeringens förslag om ändringar i utlänningslagen och lagen om särskild utlänningskontroll och tillstyrker propositionens förslag till följdändring i studiestödslagen.

Den motion som väckts i ärendet avstyrks.

I ärendet finns en reservation (SD).

# Innehållsförteckning

Sammanfattning .....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut .....	4
Redogörelse för ärendet .....	5
Utskottets överväganden .....	6
Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning .....	6
Reservation .....	15
Genomförande av ändringsdirektivet, punkt 1 (SD) .....	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag .....	17
Propositionen .....	17
Följdmotionen .....	17
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag .....	18

## Utskottets förslag till riksdagsbeslut

### 1. Genomförande av ändringsdirektivet

Riksdagen godtar regeringens förslag i de delar det avser utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll och bifaller proposition 2013/14:83 punkterna 1 och 2. Därmed avslår riksdagen motion

2013/14:Sf13 av David Lång (SD) yrkandena 1–6.

*Reservation (SD)*

### 2. Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395). Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:83 punkt 3.

Stockholm den 18 mars 2014

På socialförsäkringsutskottets vägnar

*Gunnar Axén*

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Fredrik Lundh Sammeli (S), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Gunilla Nordgren (M), Emma Henriksson (KD), David Lång (SD), Eva Lohman (M), Annelie Karlsson (S), Maria Ferm (MP), Christina Höj Larsen (V), Stefan Käll (FP) och Roger Lamell (S).

## Redogörelse för ärendet

Europaparlamentet och rådet antog den 11 maj 2011 direktiv 2011/51/EU om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd (ändringsdirektivet). Ändringsdirektivet, som trädde i kraft den 20 maj 2011, skulle vara genomfört i medlemsstaterna senast den 20 maj 2013.

Inom Regeringskansliet har departementspromemorian Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning utarbetats (Ds 2013:32).

I detta betänkande behandlas proposition 2013/14:83 Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning och en följdmotion som väckts med anledning av propositionen.

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna.

Lagrådet har yttrat sig över förslagen i propositionen.

I propositionen lämnas bl.a. förslag till ändringar i utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Av lagtekniska skäl samordnas dessa förslag i utskottets betänkande 2013/14:SfU12 med de förslag till ändringar i utlänningslagen och lagen om särskild utlänningskontroll som återfinns i propositionerna 2013/14:81 Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande och 2013/14:82 Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

En förteckning över behandlade förslag finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

## Utskottets överväganden

### Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

#### **Utskottets förslag i korthet**

Riksdagen godtar regeringens förslag om ändringar i utlänningslagen och i lagen om särskild utlänningskontroll.

Bland annat föreslås att flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gjordes och den dag då asyl beviljades ska beaktas vid beräkningen av den vistelsetid som krävs för att ställning som varaktigt bosatt ska beviljas.

En person som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som åtnjuter internationellt skydd i en annan EU-stat ska få utvisas endast till den staten.

Sverige ska återta personer som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige och som utvisas från en annan EU-stat där de har ställning som varaktigt bosatt. Återtagandeskyldigheten ska även gälla deras familjemedlemmar.

Definitionen av tredjelandsmedborgare tas bort från utlänningslagen.

Riksdagen bifaller regeringens förslag till följdändring i studiestödslagen.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. definition av tredjelandsmedborgare, beräkning av vistelsetid, utvisning till andra länder, återtagande och tidpunkt för ansökan om uppehållstillstånd.

Jämför reservation (SD).

#### **Ändringsdirektivet**

Europeiska unionens råd antog den 25 november 2003 direktivet om varaktigt bosatta. Enligt direktivet ska en tredjelandsmedborgare (person som inte är unionsmedborgare enligt artikel 20.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt) som stadigvarande bott i en av EU:s medlemsstater i fem år efter ansökan kunna beviljas en särskild status – ställning som varaktigt bosatt – i det landet. Den som beviljats denna ställning ska tillerkännas vissa särskilda rättigheter som liknar dem som tillkommer unionsmedborgare. I direktivet fastställs villkoren för en medlemsstats beviljande och

återkallande av ställning som varaktigt bosatt samt de rättigheter som är förbundna med denna ställning. Den 11 maj 2011 antog Europaparlamentet och rådet vissa ändringar i direktivet.

I skälen till ändringsdirektivet anges att personer som har beviljats internationellt skydd bör ha möjlighet att förvärva ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstat som har beviljat dem internationellt skydd på samma villkor som andra tredjelandsmedborgare. Möjligheten att beviljas ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat efter en viss tid anges vara en viktig förutsättning för att personer som beviljats internationellt skydd ska kunna integrera sig till fullo i den medlemsstat där de är bosatta. Vidare anges att ställning som varaktigt bosatt är en viktig faktor för personer som beviljats internationellt skydd när det gäller att främja ekonomisk och social sammanhållning, vilket är ett grundläggande mål för EU. För att säkerställa att principen om non-refoulement upprätthålls när en varaktigt bosatt som har beviljats internationellt skydd bosätter sig i en annan medlemsstat måste andra medlemsstater än den som beviljat internationellt skydd få vetskap om att den varaktigt bosatte har beviljats internationellt skydd. Bestämmelser om detta finns i ändringsdirektivet.

## Gällande ordning

Tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatta i Sverige regleras i 5 a kap. utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL, och i utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtF. Ställning som varaktigt bosatt i Sverige medför vissa särskilda rättigheter som liknar de rättigheter som tillkommer unionsmedborgare. Personer med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat har under vissa villkor rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat.

En tredjelandsmedborgare är en utlänning som inte är medborgare i en EU-stat, i en annan EES-stat eller i Schweiz (1 kap. 3 c § UtL). Flyktingar enligt 4 kap. 1 §, alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § och övriga skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 a § UtL får inte beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige (5 a kap. 4 § UtL).

En ansökan från en tredjelandsmedborgare om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska enligt 5 a kap. 1 § första stycket UtL beviljas om han eller hon har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

1. permanent uppehållstillstånd,
2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller
3. uppehållstillstånd i Sverige som anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Vid beräkning av vistelsetiden ska tid under vilken sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas. Vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier ska inte beaktas.

Även en tredjelandsmedborgare som har vistats inom EU:s medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och som haft EU-blåkort (ett uppehålls- och arbetstillstånd för högkvalificerad anställning) i en eller flera medlemsstater kan få ställning som varaktigt bosatt i Sverige (5 a kap. 1 a § UtL). Under de fem åren ska sökanden de senaste två åren, räknat från tiden för ansökan, ha haft EU-blåkort i Sverige.

För att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska sökanden fullt ut kunna försörja sig och sin familj (5 a kap. 2 § första stycket UtL).

En person som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet får inte beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige (5 a kap. 3 § UtL).

För den som beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta utfärdas (4 kap. 19 a § UtIF).

Tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat har under sin vistelse i Sverige tidsbegränsat uppehållstillstånd. När de har vistats i Sverige i fem år, uppfyller övriga förutsättningar och efter ansökan, kan de beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige och ska då ges permanent uppehållstillstånd.

Ställningen som varaktigt bosatt i Sverige ska enligt 5 a kap. 5 § UtL återkallas om den som beviljats en sådan ställning

1. medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller förtigt omständigheter, som varit av betydelse för att få ställningen,
2. utvisas,
3. utgör ett hot mot allmän ordning,
4. har vistats utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorier under tolv månader i följd,
5. har vistats utanför Sveriges territorium under sex år i följd, eller
6. får ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som meddelats en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat får återkallas om utlännen inte försörjer sig eller annars saknar egna medel för sitt uppehälle här. Även ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en familjemedlem till en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat får återkallas om anknytningen till den varaktigt bosatte bryts och familjemedlemmen inte har rätt att stanna i Sverige på någon annan grund (4 kap. 18 § UtIF).

Enligt 5 kap. 16 c § UtL ska en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd, ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

Enligt huvudregeln i utlänningslagen ska uppehållstillstånd ha ansökts om och beviljats före inresan i Sverige (5 kap. 18 § UtL). En ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om ansökan görs av en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat även om han eller hon befinner sig i Sverige eller om ansökan prövas när han eller hon



befinner sig i Sverige (4 kap. 17 § UtIF). Detsamma gäller också en familjemedlem till en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Den som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige behöver inte visering för att resa in i eller vistas i Sverige (2 kap. 3 § UtIL).

Familjemedlemmar till en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat kan beviljas uppehållstillstånd. Med familjemedlemmar avses

1. make eller sambo till tredjelandsmedborgaren med ställning som varaktigt bosatt,

2. släkting i rakt nedstigande led till tredjelandsmedborgaren med ställning som varaktigt bosatt eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år, och

3. släkting i rakt uppstigande led till tredjelandsmedborgaren med ställning som varaktigt bosatt eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning (4 kap. 16 a § UtIF).

## **Propositionen**

### *Beräkning av vistelsetid m.m.*

En tredjelandsmedborgare ska för att kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt ha vistats i den aktuella medlemsstaten lagligen och oavbrutet i minst fem år. Vid beräkning av vistelsetiden ska enligt direktivet minst halva vistelsetiden mellan den dag då ansökan om internationellt skydd lämnades in och den dag då uppehållstillstånd med anledning av ansökan beviljades beaktas. Om ansökningstiden överstiger 18 månader ska hela vistelsetiden beaktas.

Regeringen föreslår att hela vistelsetiden i Sverige ska kunna beaktas vid en ansökan om ställning som varaktigt bosatt. För personer som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring föreslås att tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning enligt 12 kap. 19 § UtIL gavs in och den dag då asyl beviljades ska räknas in. Enligt regeringen skulle en beräkning av vistelsetiden som inte är enhetlig onödigt komplicera lagstiftningen och dess praktiska tillämpning. Även rättviseskäl talar enligt regeringen för en enhetlig beräkning. Det skulle vidare vara svårt att motivera varför en person som har väntat över 18 månader på besked på sin ansökan skulle få tillgodoräkna sig hela ansökningstiden, medan den som väntat 17 månader endast skulle få tillgodoräkna sig en del av denna tid.

### *Återkallelse av tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige*

Direktivets bestämmelse om skyldighet att neka en person ställning som varaktigt bosatt vid återkallelse av, upphävande av eller beslut att inte förnya internationellt skydd tillgodoses enligt regeringen genom gällande rätt.

I propositionen anges att ett återkallande av en persons flyktingstatusförklaring eller alternativa skyddsstatusförklaring inte innebär att också personens uppehållstillstånd ska återkallas. Ett uppehållstillstånd kan bara återkallas om någon av förutsättningarna i 7 kap. UtL är uppfyllda. Upphållstillstånd är däremot en förutsättning för att en utlänning ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Ställning som varaktigt bosatt och permanent uppehållstillstånd är således två olika tillstånd som existerar parallellt. Det är vidare möjligt att ställningen som varaktigt bosatt går förlorad av skäl som inte utgör grund för återkallande av ett permanent uppehållstillstånd. Vidare kan ett permanent uppehållstillstånd återkallas på grund av frånvaro, men frånvaron kanske inte också utgör grund för återkallande av ställningen som varaktigt bosatt. Om ett uppehållstillstånd återkallas saknas det enligt regeringen i dag förutsättningar att bevilja en tredjelandsmedborgare ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring är däremot inte en förutsättning för att bevilja en utlänning ställning som varaktigt bosatt. Om en status som flykting eller alternativt skyddsbehövande återkallas men uppehållstillståndet kvarstår, bör därför enligt regeringen en ställning som varaktigt bosatt likväl kunna beviljas om övriga villkor är uppfyllda. En ansökan om ställning som varaktigt bosatt från en person vars status som flykting eller alternativt skyddsbehövande har återkallats ska enligt regeringen behandlas som en ansökan från en person som aldrig har haft skyddsstatus.

Enligt ändringsdirektivet får en medlemsstat upphäva ställning som varaktigt bosatt om det internationella skyddet har återkallats, upphävts eller inte förnyats, under förutsättning att ställningen som varaktigt bosatt erhållits på grundval av internationellt skydd. Enligt regeringen kan en varaktigt bosatt person som har haft flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande ha fått tillgodoräkna sig tiden som asylsökande vid beräkningen av vistelsetiden vid beviljandet av ställning som varaktigt bosatt. I normalfallet borde det bara vara fråga om en relativt kort tidsperiod. För det fall ställningen som varaktigt bosatt skulle upphävas om personen förlorar sin flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande, skulle den berörda personen tämligen snart efter att ha förlorat nämnda status ändå uppfylla kriterierna för att beviljas ställning som varaktigt bosatt. Därför skulle enligt regeringen en återkallelse av ställningen som varaktigt bosatt på grund av att skyddsstatusen återkallats i princip inte fylla någon funktion. Det skulle i stället orsaka onödig administration. Enligt reger-

ingen finns det därför inte anledning att utnyttja möjligheten i direktivet att upphäva ställning som varaktigt bosatt om det internationella skyddet återkallas, upphävs eller inte förnyas.

### *Utvisning av tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt m.m.*

Enligt ändringsdirektivet är det möjligt att i vissa fall utvisa en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt till en annan stat än den som beviljat internationellt skydd. Denna möjlighet bör enligt regeringen inte utnyttjas eftersom det skulle kräva att det görs nödvändiga avvägningar mellan skyddsbehov och säkerhetsaspekter. Det får enligt regeringen även ur ett asylrättsligt perspektiv anses mindre lämpligt att Sverige utvisar en person som av en annan medlemsstat har bedömts ha ett skyddsbehov till en tredje stat. Möjligheten infördes inte när direktivet genomfördes 2006, och regeringen bedömer att det saknas anledning att införa en sådan möjlighet nu.

Enligt Genèvekonventionens artikel 33 gäller ett förbud mot avvisning eller utvisning av en flykting till gränsen mot ett område där han eller hon riskerar politisk förföljelse (principen om non-refoulement).

För att bl.a. säkerställa att denna princip upprätthålls när en varaktigt bosatt som har beviljats internationellt skydd bosätter sig i en annan medlemsstat, måste andra medlemsstater få vetskap om att den varaktigt bosatte har beviljats internationellt skydd. Därför ska det framgå att internationellt skydd har beviljats genom en anmärkning i EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta. Detta kan enligt regeringen regleras på förordningsnivå.

När det gäller s.k. säkerhetsärenden föreslås att en ansökan om eller en återkallelse av ställning som varaktigt bosatt ska kunna utgöra ett säkerhetsärende enligt utlänningslagen. Om en utlänning som utvisats enligt lagen om särskild utlänningskontroll ansöker om ställning som varaktigt bosatt ska ansökan handläggas enligt den lagen. Vid utvisning ska i dessa fall hänsyn tas till anknytningen till det svenska samhället.

### *Återtagandeskyldighet och inresa*

Vid genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta infördes inte någon uttrycklig bestämmelse i utlänningslagen om återtagande av personer med ställning som varaktigt bosatt i Sverige i svensk rätt. För tydlighets skull bör det nu enligt regeringen införas en sådan bestämmelse.

Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten, och som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige, att lämna staten, ska han eller hon enligt ändringsdirektivet återtas till Sverige. Detsamma ska gälla eventuella familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som fattats i samband med beslutet som avser utlän-

ningen. Återtagna familjemedlemmar ska beviljas uppehållstillstånd för samma tid som den skyddsbehövande, under förutsättning att de inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma ska gälla hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som fattats i samband med beslutet som avser utlänningen. Även här gäller förutsättningen att familjemedlemmen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Ändringsdirektivet uppställer krav på att ett återtagande sker omedelbart och utan formaliteter. Enligt huvudregeln i utlänningslagen ska en person som vill resa in i Sverige ha uppehållstillstånd eller visering. För att uppfylla ändringsdirektivets krav på omedelbart återtagande utan formaliteter bör enligt regeringen personer som omfattas av återtaganderegler kunna beviljas uppehållstillstånd trots att ansökan gjorts efter inresan i Sverige.

En person som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som ska återtas till Sverige behöver inte visering för att resa in eller vistas i Sverige. Regeringen föreslår att kravet på visering tas bort även för återtagna varaktigt bosatta familjemedlemmar. När det gäller kravet på innehav av pass anförs i propositionen att detta uppfylls för flyktingar genom att ett resedokument gäller även som pass. För en alternativt skyddsbehövande kan ett främlingspass utfärdas. Om de familjemedlemmar som omfattas av återtagandeskyldigheten saknar pass bör det rimligen kunna krävas av dem att de själva ordnar ett sådant inför resan till Sverige. Någon författningsändring i den delen behövs därför inte.

Enligt ändringsdirektivet avses med familjemedlemmar sådana familjemedlemmar som vistas i den berörda staten i enlighet med rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet). Familjeåterföreningsdirektivet innehåller dock både tvingande och valfria bestämmelser. Definitionen av familjemedlemmar varierar således beroende på hur medlemsstaterna har genomfört familjeåterföreningsdirektivet. Även ändringsdirektivet om varaktigt bosatta innehåller både tvingande och valfria bestämmelser om vilka familjemedlemmar som får följa med eller förena sig med en varaktigt bosatt som utövar sin rätt till bosättning i en annan medlemsstat. Vilka familjemedlemmar som ska omfattas av bestämmelsen om återtagande måste därför enligt regeringen utformas så att den enkelt går att tillämpa oavsett från vilket land återtagandet ska ske. Regeringen föreslår därför att någon uppräkningslista av vilka familjemedlemmar som omfattas inte ska göras.

#### *Definition av tredjelandsmedborgare m.m.*

Regeringen konstaterar att ändringsdirektivets definition av tredjelandsmedborgare skiljer sig från definitionen i 1 kap. 3 c § UtL. Med tredjelandsmedborgare avses i utlänningslagen en utlänning som inte är medborgare i

en EU-stat, i en annan EES-stat eller i Schweiz. Enligt ändringsdirektivet omfattas medborgare i Schweiz och EES-medborgare av bestämmelserna i direktivet om varaktigt bosatta.

Definitionen i utlänningslagen innebär enligt regeringen att t.ex. en schweizisk medborgare inte kan beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Personkretsen som omfattas av de svenska bestämmelserna om varaktigt bosatta bör enligt regeringen vara densamma som den personkrets som omfattas av direktivet om varaktigt bosatta.

I propositionen anges vidare att i utlänningslagen och utlänningsförordningen används termen tredjelandsmedborgare endast i begränsad omfattning utöver bestämmelserna om varaktigt bosatta. Författningstekniskt är den bästa lösningen därför enligt regeringen att låta den nuvarande definitionen av tredjelandsmedborgare utgå ur utlänningslagen och att anpassa de paragrafer där termen förekommer därefter.

Regeringen föreslår att definitionen av tredjelandsmedborgare i utlänningslagen tas bort och att det i utlänningslagen förtydligas att en medborgare i en EU-stat inte ska beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Som en följd av de i propositionen föreslagna ändringarna i utlänningslagen föreslås följändringar i studiestödslagen.

## **Motionen**

I motion 2013/14:Sf13 av David Lång (SD) yrkande 1 begärs avslag på regeringens förslag att ta bort definitionen tredjelandsmedborgare i utlänningslagen. Definitionen av tredjelandsmedborgare i utlänningslagen bör vara kvar för att undvika tolkningssvårigheter och otydligheter. Definitionen skiljer sig visserligen från den i direktivet, men ändringsdirektivet hindrar inte en vidare definition.

I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om beräkning av vistelsetiden. Kravet på fem års vistelsetid för att uppnå status som varaktigt bosatt ska inte räknas på hela tiden mellan ansökan om uppehållstillstånd och beviljandet. I enlighet med direktivet bör halva vistelsetiden upp till 18 månader tillgodoräknas.

Ett tillkännagivande om införandet av en möjlighet att återkalla en individs eller familjs ställning som varaktigt bosatt begärs i yrkande 3. Ändringsdirektivets möjlighet att återkalla en individs eller familjs ställning som varaktigt bosatt om ett återkallande eller upphävande av behovet av internationellt skydd sker bör införas i utlänningslagen. Hela syftet, nämligen möjliggörandet av tillfällig hjälp vid behov av internationellt skydd, kommer annars att undergrävas.

Ändringsdirektivet tillåter att en person utvisas till ett annat land än det land som beviljade internationellt skydd om personen utgör en samhällsfara i medlemsstaten. Denna möjlighet bör enligt motionären självklart föras in då brottslig verksamhet av en tredjelandsmedborgare inte ska belö-

nas. Utvisning bör bara ske till hemlandet. Ett tillkännagivande om utvisning till andra länder än det land som har beviljat internationellt skydd begärs i yrkande 4.

I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om återtagande av familjemedlemmar. Enligt motionären bör det i utlänningslagen införas en definition av vilka familjemedlemmar som Sverige ska vara skyldigt att återta. I motionen anges att make, maka, underåriga barn och släktingar i både upp- och nedstigande led ska omfattas. För att det svenska trygghetssystemet inte ska belastas ska det också krävas att anknytningspersonen har ett absolut försörjningsansvar för sina familjemedlemmar.

Slutligen begärs i yrkande 6 ett tillkännagivande om tidpunkten för ansökan om uppehållstillstånd. Både utlänningslagen och hans eller hennes familjemedlemmar ska enligt motionären ha fått sin ansökan om uppehållstillstånd beviljad innan ett återtagande till Sverige kan ske. Direktivet uttrycker att ett återtagande ska ske direkt och utan formaliteter. Därför ska det enligt motionären vara utlänningslagens ansvar att skyndsamt inkomma med en ansökan om uppehållstillstånd enligt nuvarande huvudregel.

### Utskottets ställningstagande

EU-direktiv är enligt unionsrätten rättsakter som är bindande för medlemsstaterna med avseende på de resultat som ska uppnås. Detta medför att medlemsstaterna är skyldiga att i sina regelverk genomföra alla direktiv så att den nationella rätten står i överensstämmelse med direktiven.

Utskottet välkomnar att ändringsdirektivet möjliggör för flyktingar och alternativt skyddsbehövande att ansöka om ställning som varaktigt bosatt. Utskottet delar regeringens bedömningar och förslag till införlivande av ändringsdirektivet och kan inte tillstyrka de begränsningar av regeringens förslag som föreslås i motion 2013/14:Sf13 (SD). Inte heller kan utskottet ställa sig bakom motionens förslag till ändringar i övrigt i utlänningslagen.

Med det anförda avstyrks motion 2013/14:Sf13 (SD).

I den nu aktuella propositionen föreslår regeringen vissa ändringar i utlänningslagen och lagen om särskild utlänningskontroll. Emellertid innehåller även propositionerna 2013/14:81 Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande och 2013/14:82 Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar förslag till ändringar i utlänningslagen och lagen om särskild utlänningskontroll. Samtliga lagförslag föreslås träda i kraft den 1 maj 2014. Mot denna bakgrund bör de olika förslagen till ändringar i dessa lagar samordnas. Av lagtekniska skäl behandlas förslagen samordnat i utskottets betänkande 2013/14:SfU12. Med denna lagtekniska samordning godtar utskottet förslagen till ändringar i utlänningslagen och lagen om särskild utlänningskontroll samt tillstyrker förslag till följdändring i studiestödslagen.

## Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

### **Genomförande av ändringsdirektivet, punkt 1 (SD)**

av David Lång (SD).

#### *Förslag till riksdagsbeslut*

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Sf13 av David Lång (SD) yrkandena 1–6.

#### *Ställningstagande*

Definitionen av tredjelandsmedborgare i utlänningslagen bör vara kvar för att undvika tolkningssvårigheter och otydligheter. Definitionen skiljer sig visserligen från den i direktivet, men ändringsdirektivet hindrar inte en vidare definition.

Kravet på fem års vistelsetid för att uppnå status som varaktigt bosatt bör inte räknas på hela tiden mellan ansökan om uppehållstillstånd och beviljandet. I enlighet med direktivet bör endast halva vistelsetiden upp till 18 månader tillgodoräknas.

Ändringsdirektivets möjlighet att återkalla en individs eller familjs ställning som varaktigt bosatt om ett återkallande eller upphävande av behovet av internationellt skydd sker bör införas i utlänningslagen. Hela syftet, nämligen möjliggörandet av tillfällig hjälp vid behov av internationellt skydd, kommer annars att undergrävas.

Ändringsdirektivet tillåter att en person utvisas till ett annat land än det land som beviljade internationellt skydd om personen utgör en samhällsfara i medlemsstaten. Denna möjlighet bör självklart föras in i utlänningslagen då brottslig verksamhet av en tredjelandsmedborgare inte ska belönas. Utvisning bör bara kunna ske till hemlandet.

Vidare bör det i utlänningslagen definieras vilka familjemedlemmar som Sverige ska vara skyldigt att återta. Begreppet familjemedlemmar bör i dessa fall omfatta make, maka, underåriga barn och släktingar i både upp- och nedstigande led. För att det svenska trygghetssystemet inte ska belastas ska det också krävas att anknytningspersonen har ett absolut försörjningsansvar för sina familjemedlemmar.

Enligt utlänningslagen får en ansökan om uppehållstillstånd inte bifallas efter inresan. Regeringens förslag om undantag från denna regel vid ett återtagande leder dock till ett otydligt och krångligt system och bör därför inte införas. Det bör i stället vara individens ansvar att skyndsamt inkomma med en ansökan om uppehållstillstånd i vanlig ordning.



BILAGA 1

## Förteckning över behandlade förslag

### Propositionen

*Proposition 2013/14:83 Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning:*

3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestöds-lagen (1999:1395).

### Följdmotionen

*2013/14:Sf13 av David Lång (SD):*

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om att ta bort definitionen tredjelandsmedborgare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om beräkning av vistelsetiden.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att återkalla en individs eller familjs ställning som varaktigt bosatt.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvisning till andra länder än det som har beviljat internationellt skydd.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om återtagande av en utlänning med familj.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tidpunkten för ansökan om uppehållstillstånd.

Förslagspunkterna 1 och 2 i propositionen behandlas i utskottets betänkande 2013/14:SfU12.

BILAGA 2

## Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen  
(2005:716)

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om utlänningslagen (2005:716)<sup>2</sup>  
*dels* att 1 kap. 3 c § ska upphöra att gälla,  
*dels* att rubrikerna närmast före 1 kap. 3 c § och 5 kap. 2 a och 16 c §§  
ska utgå,  
*dels* att nuvarande 5 kap. 2 a § ska betecknas 5 kap. 2 b §, nuvarande  
5 kap. 16 c § ska betecknas 5 kap. 2 c § och nuvarande 5 a kap. 7 § ska  
betecknas 5 a kap. 8 §,  
*dels* att den nya 5 kap. 2 c § ska ha följande lydelse,  
*dels* att 1 kap. 1, 7 och 14 §§, 2 kap. 3 och 4 §§, 5 kap. 17, 18 och  
23 §§, 5 a kap. 1, 1 a och 4 §§, 7 kap. 9 §, 13 kap. 9 och 10 §§, 14 kap.  
3 och 11 §§ samt 17 kap. 1 § ska ha följande lydelse,  
*dels* att rubriken till 5 a kap. ska lyda ”Ställning som varaktigt bosatt i  
Sverige”,  
*dels* att rubriken närmast före nuvarande 5 a kap. 7 § ska sättas närmast  
före 5 a kap. 8 §,  
*dels* att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 4 kap. 5 d §, 5 kap.  
2 a och 2 d §§, 5 a kap. 7 § och 8 kap. 7 b § samt närmast före 4 kap.  
5 d §, 5 kap. 2 a och 2 d §§, 5 a kap. 7 § och 8 kap. 7 b § nya rubriker av  
följande lydelse,  
*dels* att det närmast före 5 kap. 2 b § ska införas en ny rubrik som ska  
lyda ”Uppehållstillstånd för utlänningar som har ställning som varaktigt  
bosatt i Sverige”.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 kap.**  
1 §<sup>3</sup>

I denna lag finns föreskrifter om  
– lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser  
(1 kap.),  
– villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i  
Sverige (2 kap.),  
– visering (3 kap.),

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd (EUT L 132, 19.5.2011, s. 1, Celex 32011L0051).

<sup>2</sup> Senaste lydelse av  
1 kap. 3 c § 2006:219  
rubriken till 1 kap. 3 c § 2006:219  
rubriken till 5 kap. 2 a § 2009:1542  
rubriken till 5 kap. 16 c § 2012:322.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2013:606.

- uppehållsrätt (3 a kap.),
- flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- *tredjelandsmedborgares* – ställning som varaktigt *bosatt* i ställning som varaktigt *bosatta* i Sverige (5 a kap.),
- Sverige (5 a kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
- EU-blåkort (6 a kap.),
- återkallelse av tillstånd (7 kap.),
- avvisning och utvisning (8 kap.),
- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
- förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),
- hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.),
- tribunalvittnen (22 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (23 kap.).

#### 7 §<sup>4</sup>

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

- att en utlänning ska avvisas eller utvisas,
- att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas, *eller*
- att en utlänning inte ska beviljas resedokument.
- att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas resedokument, *eller*
- att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt *bosatt* ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt *bosatt* ska återkallas.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2013:606.

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 eller 19 a § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvísning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

14 §<sup>5</sup>

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll *eller* har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll *eller* har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

**2 kap.**3 §<sup>6</sup>

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt *i Sverige* eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.

*En utlänning som återtas enligt 4 kap. 5 d § eller 5 a kap. 7 § får resa in i Sverige även om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda.*

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2009:1542.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2013:606.

4 §<sup>7</sup>

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller *har* ställning som varaktigt bosatt får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt *i Sverige* får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

## 4 kap.

***Återtagande av skyddsbehövande som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar***

## 5 d §

*Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har flyktingstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma gäller hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i samband med beslutet avseende utlänningen.*

## 5 kap.

***Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till skyddsbehövande som återtagits enligt 4 kap. 5 d §***

## 2 a §

*Om en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har återtagits enligt 4 kap. 5 d § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes*

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2006:219.

*familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.*

*Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.*

#### 16 c §

En *tredjelandsmedborgare* som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd *skall* ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

#### 2 c §<sup>8</sup>

En *utlänning* som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd *ska, efter anmälan,* ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

***Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som återtagits enligt 5 a kap. 7 §***

#### 2 d §

*Om en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har återtagits enligt 5 a kap. 7 § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.*

*Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.*

#### 17 §<sup>9</sup>

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel *skall* det, utom i fall som avses i 1, 2, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel *ska* det, utom i fall som avses i 1, 2, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande

<sup>8</sup> Senaste lydelse av tidigare 16 c § 2012:322.

<sup>9</sup> Senaste lydelse 2006:220.

skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket *skall* det särskilt beaktas om utlännen eller utlännings barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, om uppehållstillstånd skulle beviljas.

gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket *ska* det särskilt beaktas om utlännen eller utlännings barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Upphållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte åberopas, om den föräldern har del i vårdnaden av barnet.

Upphållstillstånd *skall* inte beviljas en person *med* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Upphållstillstånd *ska* inte beviljas en person *som har* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

#### 18 §<sup>10</sup>

En utlännning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Det som föreskrivs i första stycket gäller dock inte om

1. utlännen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlännen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlännning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlännen kan beviljas eller har tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlännen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–3 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlännen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlännning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

7. utlännen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

<sup>10</sup> Senaste lydelse 2013:648.

8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning, *eller*

9. det annars finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har vunnit laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

9. *utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller*

10. det annars finns synnerliga skäl.

### 23 §<sup>11</sup>

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.*

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning *till en tredjelandsmedborgare* och till medföljande familjemedlemmar till en *sådan utlänning.*

Regeringen får meddela före-

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.*

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och *för medföljande familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för forskning.*

Regeringen får meddela före-

<sup>11</sup> Senaste lydelse 2008:884.



skrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *tredjelandsmedborgare* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

skrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *utlänning* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

## 5 a kap.

### 1 §<sup>12</sup>

En ansökan från en *tredjelandsmedborgare* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *skall* beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

1. permanent uppehållstillstånd,
2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller
3. uppehållstillstånd i Sverige som anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Vid beräkningen av vistelsetiden *skall* tid *under vilken* sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas.

Vid beräkningen av vistelsetiden *skall* vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden *skall* inte anses vara avbrott i vistelsen.

En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *ska* beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

Vid beräkningen av vistelsetiden *ska* tid *då* sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas. *Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 a § första stycket, beaktas även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades.*

Vid beräkningen av vistelsetiden *ska* vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden *ska* inte anses vara avbrott i vistelsen.

<sup>12</sup> Senaste lydelse 2006:219.

1 a §<sup>13</sup>

En ansökan från en *tredje-landsmedborgare* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden för ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden för ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

Vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen ska vistelse i en annan medlemsstat som understiger arton månader inte beaktas.

Vistelse utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorier under kortare tid än tolv månader i följd och inte mer än arton månader sammanlagt ska vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen inte anses vara avbrott i vistelsen.

4 §<sup>14</sup>

*Flyktingar enligt 4 kap. 1 § och andra skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §§ ska inte beviljas ställning som varaktigt bosatta i Sverige.*

Ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska inte beviljas

1. *medborgare i en EU-stat, eller*
2. *övriga skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 a §.*

***Återtagande av utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och deras familjemedlemmar***

## 7 §

*Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma gäller hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i*

<sup>13</sup> Senaste lydelse 2013:606.

<sup>14</sup> Senaste lydelse 2009:1542.

*samband med beslutet avseende utläningen.*

## 7 kap.

### 9 §<sup>15</sup>

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för *tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta* i en annan EU-stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för *utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt* i en annan EU-stat.

## 8 kap.

*Utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige*

### 7 b §

*En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har internationellt skydd i en annan EU-stat får utvisas endast till den staten.*

## 13 kap.

### 9 §<sup>16</sup>

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller *tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige* tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utläningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utläningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

<sup>15</sup> Senaste lydelse 2006:219.

<sup>16</sup> Senaste lydelse 2006:219.

10 §<sup>17</sup>

Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- arbetstillstånd,
- statusförklaring,
- *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
- förvar eller uppsikt, eller
- kroppsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i en EES-stat eller i Schweiz.

**14 kap.**3 §<sup>18</sup>

Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol, om beslutet innebär

- avvisning eller utvisning,
- avslag på en ansökan om upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
- återkallelse av ett uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige.
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
- återkallelse av ett uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

<sup>17</sup> Senaste lydelse 2013:648.

<sup>18</sup> Senaste lydelse 2013:648.

11 §<sup>19</sup>

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, *ställning som varaktigt bosatt* och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

## 17 kap.

1 §<sup>20</sup>

Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

---

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

<sup>19</sup> Senaste lydelse 2009:1542.

<sup>20</sup> Senaste lydelse 2013:648.

## 2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll att 2–2 b, 3 a, 3 b och 5 §§ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 2 §<sup>1</sup>

Beslut om utvisning enligt denna lag meddelas av Migrationsverket. Frågan om utvisning tas upp på ansökan av Säkerhetspolisen.

Om en polismyndighet, en länsstyrelse eller Migrationsverket finner anledning att anta att ett beslut om utvisning enligt 1 § bör meddelas, ska myndigheten anmäla detta till Säkerhetspolisen.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument under handläggningen av ärendet om utvisning.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument som görs av en utlänning som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningen befinner sig i Sverige.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt under handläggningen av ärendet om utvisning.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt som görs av en utlänning som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningen befinner sig i Sverige.

### 2 a §<sup>2</sup>

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2009:1545.

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2009:1545.

överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

förvaltningsmyndighet enligt denna lag överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

Säkerhetspolisen får överklaga Migrationsverkets beslut enligt denna lag, om det kan överklagas och går Säkerhetspolisen emot.

### 2 b §<sup>3</sup>

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

### 3 a §<sup>4</sup>

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

### 3 b §<sup>5</sup>

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt*, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2009:1545.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2009:1545.

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2009:1545.

5 §<sup>6</sup>

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

- 1 kap. 3 b § om EES-medborgare,
- 1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,
- 3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,
- 4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,
- 5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd, 5 kap. 1–1 c, 2 a–d, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,  
*5 a kap. 1–4 och 6 §§ om ställning som varaktigt bosatt,*
- 6 a kap. 1–11 §§ om EU-blåkort,
- 8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,  
*8 kap. 11 § första stycket om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till det svenska samhället, om fråga uppkommit om utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige,*
- 8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,
- 9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,
- 10 kap. 1, 2, 4–11 och 17 §§ om förvar och uppsikt,
- 12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,
- 13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,
- 13 kap. 10 § om motivering av beslut,
- 13 kap. 11 § om tolkersättning,
- 13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,
- 13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,
- 16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,
- 17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,
- 18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, och
- 19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

Skyldigheten enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen att lämna uppgifter gäller vid tillämpningen av denna lag även i förhållande till regeringen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2013:651.



### 3 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs i fråga om studiestödslagen (1999:1395) att 1 kap. 6 § ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

#### **1 kap.** **6 §<sup>1</sup>**

Utländska medborgare som kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från EU-rätten ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare vid studier i Sverige, om de har

- |  |   |
|--|---|
| <p>1. ställning som varaktigt <i>bosatta</i> i Sverige,</p> <p>2. ställning som varaktigt <i>bosatta</i> i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige, eller</p> <p>3. ett EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 § utlänningslagen (2005:716).</p> | <p>1. ställning som varaktigt <i>bosatt</i> i Sverige,</p> <p>2. ställning som varaktigt <i>bosatt</i> i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige, eller</p> |
|--|---|

---

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2013:608.